

Серед проблем комерційної діяльності торгових організацій можна виділити і проблему недостатнього отримання прибутку від реалізації продукції. З метою збільшення прибутку торгової організації, необхідно проводити заходи, спрямовані на стимулювання збуту.

Стимулювання збуту можна проводити за допомогою реклами, надання знижок покупцям. Невід'ємною частиною заходів, спрямованих на стимулювання, є розширення додаткових послуг, що надаються покупцям в магазинах. Це може бути прийом попередніх замовлень на товари, які тимчасово відсутні у продажу, упаковка і доставка додому придбаних товарів, обслуговування інвалідів, ветеранів тощо.

Таким чином, застосовуючи дані рекомендації на практиці, торгові організації зможуть мінімізувати виникаючі проблеми в процесі здійснення комерційної діяльності і збільшити свій прибуток.

Список використаних джерел:

1. Громова Т.М. Торговельні підприємства та їх роль у створенні конкурентного середовища. *Інтелект XXI*. 2018. № 4. С. 50-53.
2. Кулик П.О, Медвідь Л.Г., Шевчук В.О., Хариневич-Яворська Д.О. Діяльність торговельних підприємств у конкурентному середовищі: контроль-аналітичне забезпечення системи управління: монографія. Чернівці: Технодрук, 2015. 370 с.

Д-р екон. наук Семенча І. Є., Погрібний Р. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СУЧАСНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

Оптова торгівля – важлива і невід'ємна частина економіки будь-якої економіки країни, в тому числі і України. Вона сприяє розвитку соціально-економічних відносин між учасниками ринку та допомагає задовільнити споживацькі потреби. Оптова торгівля є ключовою ланкою в ланцюгу поставок товарів, головною задачею якої є створення найкомфортніших умов для суб'єктів цільового ринку, забезпечення безперервності товарообігу, задоволення наявних потреб українських підприємств та споживачів роздрібною торгівлі.

Станом на сьогодні, в країні бойові дії, що руйнують ланцюги поставок, плани та домовленості про співробітництво, зміни у здійсненні поточної діяльності. Тому є необхідність в ретельному дослідженні перспектив розвитку вітчизняного сектору оптової торгівлі. Цьому сприяють наявні недоліки: швидко зростаючі ланцюги посередників просування товарів, відчутна присутність «сірих» структур на ринку, неукомплектованість персоналом різних категорій, недосконалість роботи та управління механізмом ціноутворення, тощо.

Проблематику функціонування оптової торгівлі та ведення діяльності підприємств цієї сфери піднімають у свої наукових роботах такі вчені-економісти: Апопій В.В., Балабанова Л.В., Виноградський М.Д., Войчак А.В., Загладіна С.М., Осіпова Л.В., інші.

Оптова торгівля, як і будь-яка інша складова економічної системи, піддається впливу зовнішнього середовища. До таких чинників впливу зазвичай відносять загальний стан економіки, політична ситуація, законодавство, демографічна ситуація, соціокультурні фактори, тощо. Проте, зараз країна переживає складні часи через безпрецедентні воєнні дії. Повномасштабне вторгнення країни агресора – шокова подія, котра зруйнувала життя мільйонам українців та сотням тисяч бізнесів. З початку війни 7820 бізнесів змінили регіон своєї реєстрації. Серед переміщених підприємств – 44% підприємства оптової торгівлі. Регіони з яких найбільший відтік: м. Київ, (2110 підприємств), Дніпропетровська та Донецька області (896 і 642 відповідно). Регіони з найбільшим притоком: м. Київ (1753 підприємства), Харківська та Одеська області (818 та 763 відповідно) [1].

Це свідчить, в першу чергу, про критичну необхідність переїзду в більш безпечні регіони і, в другу чергу, про гнучкість та адаптивність підприємств оптової торгівлі, оскільки вони не так сильно прив'язані до фізичного місця як, наприклад, виробничі підприємства. Також слід зазначити, що це можливо завдяки добре розвиненій транспортній інфраструктурі (як місцевого, так і регіонального значення), і, також, розвиненому ринку логістичних послуг.

Україна ще до повномасштабної війни була серед світових лідерів за темпами скорочення населення, але тепер звучать ще більш песимістичні

прогнози щодо майбутнього нашої країни. В 2012 році народжуваність склала 520.7 тис. осіб, і кожного року зменшувалась. Так, в 2021 р. цей показник склав всього 271.9 тис. осіб [2]. Враховуючи цю тенденцію і ситуацію в країні станом на сьогодні, наближається демографічна криза, наслідки якої важко оцінити. До наслідків можна віднести: дефіцит працездатного населення, подальше зменшення показника народжуваності, зменшення податкових надходжень в бюджет, закриття підприємств, збільшення безробіття, постійна зовнішня та внутрішня невизначеність.

Оптова торгівля – галузь економіки, де задіяно багато людей різноманітних професій: вантажники, водії, логісти, менеджера, комірники, оператори, тощо. І вона дуже залежить від рівня безробіття в країні. Згідно з даними НБУ, частка безробітних, в середньому, складала 8.7% від населення за період 2009-2020 роки, а в 2021 році 9.9% [3]. Відповідно до даних Державної служби зайнятості, станом на 1 лютого 2023, частка зареєстрованих вакансій у сфері «торгівля» склала 14%. Це другий за величиною показник серед інших видів економічної діяльності, більше вакансій тільки у переробній промисловості – 21.3% [4]. Ці дані свідчать про проблему з зайнятістю в сфері торгівлі: враховуючі високий рівень безробіття, все одно існують незайняті вакансії.

Оптова торгівля є великою і важливою складовою національної економіки країни. Як і будь-яка система, вона реагує на зміни як внутрішнього, так і зовнішнього середовища. Серед факторів управління – державне регулювання, комплексні програми щодо покращення умов ведення оптового бізнесу, заохочення до процесів перекваліфікації та працевлаштування на такі підприємства.

Список використаних джерел:

1. 7820 компаній переїхали по Україні від початку повномасштабного вторгнення. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/relocation-in-war-2>.
2. Демографічна та соціальна статистика: Населення та міграція. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/ds.htm.
3. Макроекономічні показники / НБУ: офіційний веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/macro-indicators#1>.
4. Ситуація на ринку праці та діяльність Державної служби зайнятості у січні 2023 року. URL: https://www.dcz.gov.ua/sites/default/files/infodata/01_sytuaciya_na_rp_ta_diyalnist_ds_z_2023_0.pdf.